

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

д. філол. н., професор В.Д. Шинкарук
«20» 05 2016 р.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ДИСЦИПЛІНИ

СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ГАЛУЗЕВИХ ТЕКСТІВ

ОС «Бакалавр»
Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність: 035 «Філологія»

Київ - 2016 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

д. філол. н., професор В.Д. Шинкарук
«20» 05 2016 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
іноземної філології і перекладу
протокол № 12 від «11» травня 2016 р.
Завідувач кафедри
_____ С. М. Амеліна

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ГАЛУЗЕВИХ ТЕКСТІВ»

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність: 035 «Філологія»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: к. філол.н., доцент Н.С.Ольховська

Київ - 2016 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Семантико-стилістичні проблеми перекладу галузевих текстів

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Бакалавр	
Напрямок підготовки	6.020303 «Філологія»	
Спеціальність		
Спеціалізація		
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота)	не передбачено	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	4-й	
Семестр	7-й	
Лекційні заняття	не передбачено	
Практичні, семінарські заняття	45 год.	
Лабораторні заняття	не передбачено	
Самостійна робота	45 год.	
Індивідуальні завдання	не передбачено	
Тижневих годин для денної форми навчання	3 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – сформувати навички адекватного перекладу галузевих текстів з урахуванням їх семантико-стилістичних параметрів.

Завдання:

- ознайомити студентів з жанрово-стилістичними особливостями галузевих текстів, встановити їх мовні маркери;
- встановити лексичну, морфологічну, синтаксичну своєрідність німецькомовної літератури галузевого спрямування;
- навчити подоланню перекладацьких труднощів, пов'язаних з лінгвальними факторами;
- проаналізувати труднощі передачі прагматичної специфіки оригіналу при перекладі;

- виробити у студентів уміння виявляти структурні і тематичні матричні складові тексту галузевої тематики, що підлягають відтворенню при перекладі;
- коментувати доречність перекладацьких трансформацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

- основні принципи передачі в перекладі лексико-граматичних та жанрово-стилістичних особливостей матеріалів галузевого спрямування;
- базові поняття та категорії лінгвістики тексту;
- рівні нагромадження та актуалізації інформації в тексті;
- прагматичні одиниці тексту як надфразової комунікативної одиниці;
- перекладацькі трансформації, що застосовуються при перекладі
- галузевих текстів.

вміти:

- використовувати у перекладі засвоєні прийоми, способи трансформацій;
- передавати в перекладі стиль оригіналу, зробити лінгвістичний та перекладацький аналіз тексту;
- застосувати доречні семантичні трансформації при перекладі
- для збереження змісту тексту оригіналу.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	Тижні	Усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб.	інд.	С.р.		Л	п	лаб.	інд.	С.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Особливості перекладу галузевих текстів природничого спрямування														
Тема 1. Особливості перекладу текстів з ветеринарної медицини та біотехнологій		7		3			4							
Тема 2. Особливості перекладу текстів агрономії	2. 3	7		3			4							

Тема 3. Особливості перекладу текстів з тематики якості сільськогоспода рської продукції		8		4			4						
Тема 4. Особливості перекладу текстів екологічного та природоохоронн ого спрямування		8		4			4						
Разом за змістовим модулем 1		30		15			15						
Змістовий модуль 2. Особливості перекладу галузевих текстів технічного спрямування													
Тема 1. Реферативний переклад технічної літератури		7		3			4						
Тема 2. Анотаційний переклад технічної літератури		7		3			4						
Тема 3. Особливості перекладу інструкцій з експлуатації техніки		8		4			4						
Тема 4. Особливості перекладу патентів		8		4			4						
Разом за змістовим модулем 2		30		15			15						
Змістовий модуль 3. Особливості перекладу галузевих текстів економічного спрямування													
Тема 1. Особливості перекладу запиту		7		3			4						
Тема 2. Особливості		7		3			4						

перекладу пропозиції													
Тема 3. Особливості перекладу реклами		8		4			4						
Тема 4. Особливості перекладу договору		8		4			4						
Разом за змістовим модулем 3		30		15			15						
Усього годин:		90		45			45						

4. Теми семінарських занять: планом не передбачено

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості перекладу текстів з ветеринарної медицини та біотехнологій	3
2	Особливості перекладу текстів з агрономії	3
3	Особливості перекладу текстів з тематики якості сільськогосподарської продукції	4
4	Особливості перекладу текстів екологічного та природоохоронного спрямування	4
5	Реферативний переклад технічної літератури	3
6	Анотаційний переклад технічної літератури	4
7	Особливості перекладу інструкцій з експлуатації техніки	4
8	Особливості перекладу патентів	4
9	Особливості перекладу запиту	3
10	Особливості перекладу пропозиції	3
11	Особливості перекладу реклами	4
12	Особливості перекладу договору	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості перекладу текстів з ветеринарної медицини та біотехнологій	4
2	Особливості перекладу текстів з агрономії	4
3	Особливості перекладу текстів з тематики якості сільськогосподарської продукції	4
4	Особливості перекладу текстів екологічного та природоохоронного спрямування	4
5	Реферативний переклад технічної літератури	4
6	Анотаційний переклад технічної літератури	4
7	Особливості перекладу інструкцій з експлуатації техніки	4
8	Особливості перекладу патентів	4
9	Особливості перекладу запиту	4
10	Особливості перекладу пропозиції	4
11	Особливості перекладу реклами	4
12	Особливості перекладу договору	4

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення засвоєння знань студентами

Übersetzen Sie ins Ukrainische:

Mit dem Begriff «Wirtschaft» bezeichnet man einen wichtigen Teil unseres gesellschaftlichen Lebens, mit dem jeder von uns auf vielfältige Art und Weise verbunden ist. Man umschreibt damit eine große Anzahl von Institutionen und Prozessen, die sehr vielschichtig miteinander verknüpft sind und die der Bereitstellung von materiellen und immateriellen Gütern dienen. Motor dieser Wirtschaft sind Bedürfnisse des Menschen. Als Bedürfnis eines Menschen bezeichnet man das Empfinden eines Mangels, gleichgültig, ob dieser objektiv vorhanden oder nur subjektiv empfunden wird. Man spricht auch von einem unerfüllten Wunsch.

In der Betriebswirtschaftslehre (BWL) unterscheidet man drei Arten von Bedürfnissen:

1. Existenzbedürfnisse, auch primäre Bedürfnisse genannt, dienen der Selbsterhaltung und müssen deshalb zuerst und lebensnotwendig befriedigt werden. Es handelt sich um Bedürfnisse nach Nahrung, Kleidung und Unterkunft.

2. Grundbedürfnisse, die zwar nicht existenznotwendig sind, die sich aber aus dem kulturellen und sozialen Leben sowie dem allgemeinen Lebensstandard einer bestimmten Gesellschaft ergeben. Als Beispiele sind die Bedürfnisse nach Kultur (Theater, Kino usw.), Weiterbildung (Kurse, Bücher), Sport, Reisen oder Haushaltsgegenständen (Radio, Kühlschrank usw.) zu nennen.

3. Luxusbedürfnisse, die den Wunsch nach luxuriösen Gütern und Dienstleistungen erfüllen. Sie können in der Regel nur von Personen mit hohem Einkommen befriedigt werden. Als Beispiel lassen sich Schmuck, Zweitwohnungen und Luxusautos anführen.

Bedürfnisse, die der Einzelne aufgrund seiner alleinigen Entscheidungen befriedigen kann (z.B. Kauf eines Fahrzeuges), werden Individualbedürfnisse genannt. Sie sind von den Kollektivbedürfnissen zu unterscheiden. Diese zeichnen sich dadurch aus, dass deren Befriedigung vom Interesse und von den Entscheidungen einer ganzen Gemeinschaft (z.B. Staat) oder einer Mehrheit davon abhängt (z.B. Ausbau des Straßennetzes, Schulen).

Äußern sich die Bedürfnisse in einem wirtschaftlich objektiv feststellbaren, d.h. von der Kaufkraft unterstützten Tatbestand, so spricht man von einem Bedarf, der auch als gesamtwirtschaftliche Nachfrage nach einem bestimmten Gut oder Dienst bezeichnet wird. Aufgabe der Wirtschaft ist es, bestimmte Bedürfnisse des Menschen zu befriedigen und dem Bedarf nach Gütern und Dienstleistungen (= Nachfrage) ein entsprechendes Angebot gegenüberzustellen. Dabei besteht das Problem, dass niemals alle Bedürfnisse befriedigt werden können. Die dazu notwendigen Güter sind im Vergleich zum Bedarf relativ knapp, d.h. sie stehen in der Regel nicht in der erforderlichen Qualität und Menge sowie am erforderlichen Ort und zur erforderlichen Zeit zur Verfügung.

Zusammenfassend kann man unter dem Begriff «Wirtschaft» alle Institutionen und Prozesse verstehen, die direkt oder indirekt der Befriedigung menschlicher Bedürfnisse nach knappen Gütern dienen.

Lexikalisch-grammatische Aufgaben

1. Was fällt Ihnen ein, wenn Sie an das Wort «Bedürfnisse» denken? Erstellen Sie ein Assoziogramm.

2. Bilden Sie zusammengesetzte Wörter. Ergänzen Sie den Artikel, wenn Sie die Nomen verbinden.

Bedürfnis _____ die Bereitstellung
Viel _____ notwendig
Existenz _____ Stellung
Leben _____ Erhaltung
Leben _____ schichtig
weiter _____ fältig
selbst _____ Standard
Kauf _____ Gegenstand
viel _____ Bildung
Straßen _____ Auto
Haushalt _____ Kraft
Luxus _____ wirtschaftlich
Luxus _____ Netz
gesamt _____ Bedürfnis

3. Welches Verb passt nicht? Streichen Sie durch.

1. Bedürfnisse verspüren/ haben/brauchen/befriedigen/fühlen
2. ein Einkommen haben/versteuern/erhalten/kalkulieren/einkaufen
3. ein Beispiel anführen/sein/geben/erleben/suchen/finden/nennen
4. eine Nachfrage lässt nach/steigt/fällt durch/nimmt ab/besteht

5. Güter verzollen/absenden/abfertigen/verladen/verschicken/verlernen

4. Ordnen Sie die Erklärungen den Begriffen zu.

1. der Mangel a) der Grad des Wohlstandes einer Person oder einer sozialen Gruppe
2. die Unterkunft b) das Geld, das jemand in einem bestimmten Zeitraum bekommt (als Lohn, Gehalt oder als Gewinn aus Geschäften)
3. der Lebensstandard c) der Zustand, in dem etwas Wichtiges nicht ausreichend vorhanden ist

4. das Einkommen d) das System von Eigenschaften, die ein Ding zu dem machen, was es ist, und es von anderen Dingen unterscheidet
5. die Gemeinschaft e) alle Dinge von sehr guter Qualität, die man nicht unbedingt zum Leben braucht und die meistens sehr teuer sind
6. die Qualität f) die für die Öffentlichkeit gedachte Einrichtung
7. die Institution g) eine Gruppe von Menschen (oder Völkern), die etwas gemeinsam haben, durch das sie sich verbunden fühlen
8. der Luxus h) ein Zimmer, eine Wohnung o.Ä., in denen man für kurze Zeit als Gast wohnt

1 ____; 2 ____; 3 ____; 4 ____; 5 ____; 6 ____; 7 ____; 8 ____.

5. Wie heißt das Gegenteil?

1. eine große Anzahl _____
2. materielle Güter _____
3. eine objektive Meinung _____
4. ein erfüllter Wunsch _____
5. sekundäre Bedürfnisse _____
6. hohes Einkommen _____
7. geringe Kaufkraft _____

6. Ergänzen Sie die fehlenden Präpositionen ggf. (gegebenenfalls) mit Artikeln.

1. Jeder _____ uns ist _____ vielfältige Art und Weise _____ Wirtschaft verbunden.
2. Wirtschaftliche Prozesse und Institutionen sind vielschichtig _____ einander verknüpft.
3. Wenn man einen Mangel an etwas verspürt, spricht man _____ einem unerfüllten Wunsch.
4. Bei den Existenzbedürfnissen handelt es sich _____ Bedürfnisse _____ Nahrung, Kleidung und Unterkunft.
5. Grundbedürfnisse ergeben sich _____ kulturellen und sozialen Leben einer bestimmten Gesellschaft.
6. Individualbedürfnisse sind _____ Kollektivbedürfnissen zu unterscheiden.
7. Die Befriedigung der Kollektivbedürfnisse hängt _____ Entscheidungen einer ganzen Gemeinschaft ab.
8. Äußern sich die Bedürfnisse _____ wirtschaftlich objektiv feststellbaren, _____ Kaufkraft unterstützten Tatbestand, so spricht man _____ Bedarf, der auch als gesamtwirtschaftliche Nachfrage _____ bestimmten Gut bezeichnet wird.
9. Man kann _____ Begriff «Wirtschaft» alle Institutionen und Prozesse verstehen, die der Befriedigung menschlicher Bedürfnisse _____ knappen Gütern dienen.

7. Bilden Sie Relativsätze.

Z.B. Mit dem Begriff «Wirtschaft» bezeichnet man einen wichtigen Aspekt unseres gesellschaftlichen Lebens. Mit diesem Aspekt ist jeder von uns auf vielfältige Art und Weise verbunden. — Mit dem Begriff «Wirtschaft» bezeichnet man einen wichtigen Aspekt unseres gesellschaftlichen Lebens, mit dem jeder von uns auf vielfältige Art und Weise verbunden ist.

1. Man umschreibt mit dem Begriff «Wirtschaft» eine große Anzahl von Institutionen und Prozessen. Sie sind vielschichtig miteinander verknüpft und dienen der Bereitstellung von materiellen und immateriellen Gütern. 2. Existenzbedürfnisse sind primäre Bedürfnisse. Sie dienen der Selbsterhaltung und müssen zuerst befriedigt werden. 3. Es gibt auch Grundbedürfnisse. Sie sind nicht existenznotwendig und ergeben sich aus dem kulturellen und sozialen Leben einer bestimmten Gesellschaft. 4. Außerdem unterscheidet man Luxusbedürfnisse. Diese Bedürfnisse erfüllen den Wunsch nach Luxusgütern. 5. Luxusgüter sind sehr teure Güter. Sie werden aber trotzdem zum Vergnügen gekauft. 6. Man spricht oft von Individualbedürfnissen. Man kann sie aufgrund der alleinigen Entscheidung befriedigen.

8. Bilden Sie aus den vorgegebenen Wörtern Sätze.

1. in — man — drei — von — unterscheiden — Arten — Bedürfnisse — die — Betriebswirtschaftslehre
2. Existenzbedürfnisse — und — dienen — müssen — zuerst — die — befriedigen — Selbsterhaltung — werden
3. Wunsch — Luxusbedürfnisse — nach — der — erfüllen — luxuriös — und — Güter — Dienstleistungen
4. sein — es — Aufgabe — bestimmt — Bedürfnisse — Wirtschaft — die — die — Menschen — befriedigen — zu
5. Güter — die — sein — im — notwendig — Vergleich — zum — relativ — knapp — Bedarf

Aufgaben zum Textverständnis

9. Vergleichen Sie die Aussagen im Text mit den folgenden Behauptungen. Steht das im Text oder nicht?

- 1 Existenzbedürfnisse ergeben sich aus dem allgemeinen Lebensstandard einer konkreten Gesellschaft. _____ ja nein
- 2 Existenzbedürfnisse umfassen Nahrung, Kleidung, Haus und dessen Einrichtung. _____
- 3 Grundbedürfnisse hängen vom Lebensstandard ab. _____
- 4 Individualbedürfnisse werden von den Kollektivbedürfnissen beeinflusst.
- 5 Der Begriff «Bedarf» wird mit dem Begriff «Nachfrage» gleichgesetzt.
- 6 Es trifft niemals zu, dass Angebot und Nachfrage völlig übereinstimmen.

10. Beantworten Sie die folgenden Fragen zum Text.

1. Was versteht man unter dem Begriff «Wirtschaft»?

2. Wie wird das Wort «Bedürfnis» umschrieben?
3. Welche Arten von Bedürfnissen werden in der BWL unterschieden und was beinhalten sie?
4. Wodurch unterscheiden sich Individualbedürfnisse von Kollektivbedürfnissen?
5. Welche Aufgaben erfüllt die Wirtschaft?

11. Berichten Sie von den Grundbedürfnissen der modernen Studenten. Erarbeiten Sie die Berichte in kleinen Gruppen.

8. Методи навчання. Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний (бесіда). Навчання здійснюється з використанням комунікативно зорієнтованої методики та інтегративного підходу, в рамках якого розвиваються всі види мовної та мовленнєвої компетенції студентів.

9. Форми контролю. Усне опитування, тестовий контроль.

Навчальні досягнення студентів контролюються та оцінюються як під час поточної роботи над навчальним матеріалом, так і в кінці кожного модуля та семестру. Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування, перевіряється виконання домашнього завдання студентами, проводяться поточне тестування у вигляді перекладів, диктантів та словникових диктантів. Наприкінці кожного модуля проводяться модульні контрольні роботи.

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студента відбувається згідно з положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р. протокол № 6 з табл. 1.

Оцінка національна	Оцінка ЄКТС	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 39

	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34
--	---	--	----------------

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R дис** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації **R ат** (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R нр** (до 70 балів): **R дис = R нр + R ат**.

11. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань з дисципліни, завдань для обов'язкових контрольних робіт.
3. Тестові завдання для підсумкового контролю знань студентів.

12. Рекомендована література

- основна:

1. Антонюк Н. М., Хоменко Л. О. Німецька мова. Практикум з перекладу для юристів / Л. О.Хоменко, Н. М. Антонюк. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 440 с.
2. Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад. Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. – Вінниця : Нова Книга, 2010. – 232 с.
3. Білоус О. М. Теорія перекладу: Курс лекцій: Навчальний посібник / О. М. Білоус. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2002. – 116 с.
4. Брандес М. П. Стилистика німецького язика: Теоретический курс: Учебник. – М. : Прогресс-Традиция; ИНФРА-М, 2004. — 416 с.
Брандес М. П., Провоторов В. И. Предпереводческий анализ текста. – М. : Юніверс, 2003. – 280 с.
5. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: Навч. посіб. / В. В. Коптілов. – Київ : Юніверс, 2003. – 280 с.
6. Міщенко А. Л. Лінгвістика фахових мов та сучасна модель науково-технічного перекладу. Монографія / А. Л. Міщенко. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 448 с.
НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 224с.
7. Тороп П. Тотальний переклад. Монографія / П. Тороп. – Вінниця: Нова Книга, 2015. – 264 с.
8. Штребель Х. Німецько-англійсько-російсько-український економічний словник. Довідкове видання / Х. Штребель. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 327 с.

- допоміжна:

1. Латышев Л. К. Технология перевода: Учеб. Пособие / Л. К. Латышев. – М. : Тезаурус, 2001. – 280 с.
2. Олійник В. О., Гавриш М. М. Німецька ділова мова: Практикум / В. О.Олійник, М. М. Гавриш. – К. : МАУП, 2004. – 198 с.

3. Синегуб С. В. Основи перекладацького аналізу тексту. – К.: Ред.-вид. відділ МНТУ, 2005. – 85 с.
4. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы) / А. В. Федоров. — СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М. : ООО «Издательский Дом «ФИЛОЛОГИЯ ТРИ», 2002. – 416 с.
5. Günter Haensch, Franzisco Lopez-Casero. – Deutsche Wirtschaftstexte zum Übersetzen. – Max Huber Verlag, 1989. – 144 S.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://filolog.pl.ua/mater-ali-dlya-student-v/stor-ya-n-metsko-movi-lekts.html>
2. www.libreriauniversitaria.it/deutsche-sprach
3. www.linse.uni-due.de/.../sprachgeschichte/
4. www.wissen.de/.../grundzuege-der-entwickl